

Miejsce na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

EGZAMIN MATURALNY Z FIZYKI I ASTRONOMII

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron (zadania 1–21). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. W rozwiązaniach zadań rachunkowych przedstaw tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętaj o jednostkach.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Możesz korzystać z karty wybranych wzorów i stałych fizycznych, linijki oraz kalkulatora.
8. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

2008

Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **60 punktów**.

ZADANIA ZAMKNIĘTE

W zadaniach od 1. do 10. wybierz i zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 1. (1 pkt)

Wskazówka sekundowa zegarka ręcznego ma długość 2 cm.

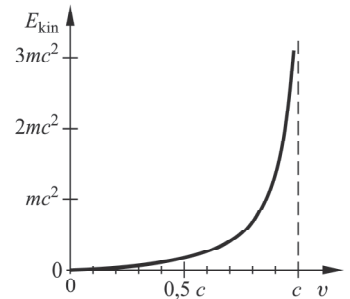
Wartość przemieszczenia końca tej wskazówki po upływie 45 sekund oraz szybkość średnia końca tej wskazówki wynoszą:

- A. 2 cm; 0,27 cm/s
 B. 4 cm; 0,04 cm/s
 C. 2,8 cm; 0,21 cm/s
 D. 1,4 cm; 0,06 cm/s

Zadanie 2. (1 pkt)

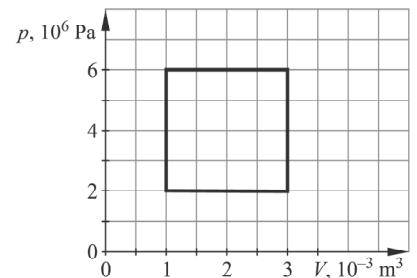
W instytutach badań jądrowych przeprowadza się kontrolowane reakcje jądrowe. Do tego celu wykorzystuje się między innymi cząstkę α (${}^4_2\text{He}$), które są przyspieszane w akceleratorze. Wykres przedstawia zależność energii kinetycznej cząstki α od jej prędkości podczas przyspieszania. Wynika z niego, że:

- A. Ze względu na ograniczone możliwości technologiczne cząstka α nie może uzyskać prędkości większej od prędkości światła.
 B. Zgodnie z założeniami szczególnej teorii względności cząstka α nie może uzyskać prędkości równej prędkości światła.
 C. Energia kinetyczna cząstki α jest proporcjonalna do kwadratu jej prędkości.
 D. Cząstka może się poruszać z prędkością światła.

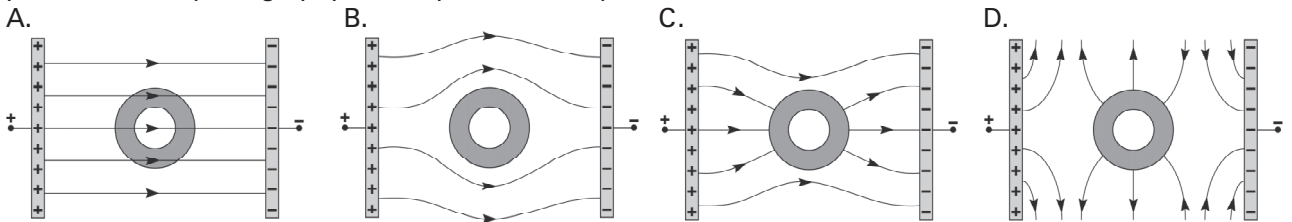
Zadanie 3. (1 pkt)

Silnik cieplny pracuje w cyklu przedstawionym na wykresie $p(V)$. Jeżeli jeden cykl przemian gazu roboczego trwa 0,2 s, to moc tego silnika wynosi:

- A. 20 kW B. 40 kW C. 60 kW D. 90 kW

Zadanie 4. (1 pkt)

Między dwoma naelektryzowanymi różnoimiennie płytkami umieszczono metalowy pierścień. Obraz linii pola elektrostatycznego poprawnie przedstawia rysunek:

Zadanie 5. (1 pkt)

Długość fali światła fioletowego w szkle wynosi 200 nm, a jego współczynnik załamania ma wartość 1,8. Częstotliwość światła fioletowego i prędkość światła fioletowego w szkle wynoszą:

- A. $8,33 \cdot 10^{14}$ Hz; 300 000 km/s
 B. $1,5 \cdot 10^{14}$ Hz; 166 000 km/s
 C. $8,33 \cdot 10^{14}$ Hz; $1,66 \cdot 10^8$ m/s
 D. $8,33 \cdot 10^{-14}$ Hz; $3 \cdot 10^8$ m/s

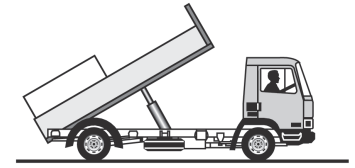
Zadanie 6. (1 pkt)

Ile razy zwiększy się promień orbity elektronu w atomie wodoru, jeśli elektron ze stanu podstawowego o energii $-13,6$ eV zostanie wzbudzony kwantem o energii 10,2 eV?

- A. 2 razy B. 4 razy C. 16 razy D. 3 razy

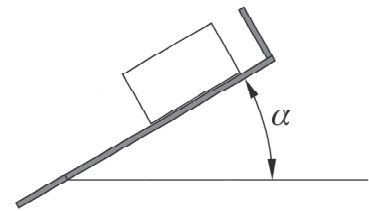
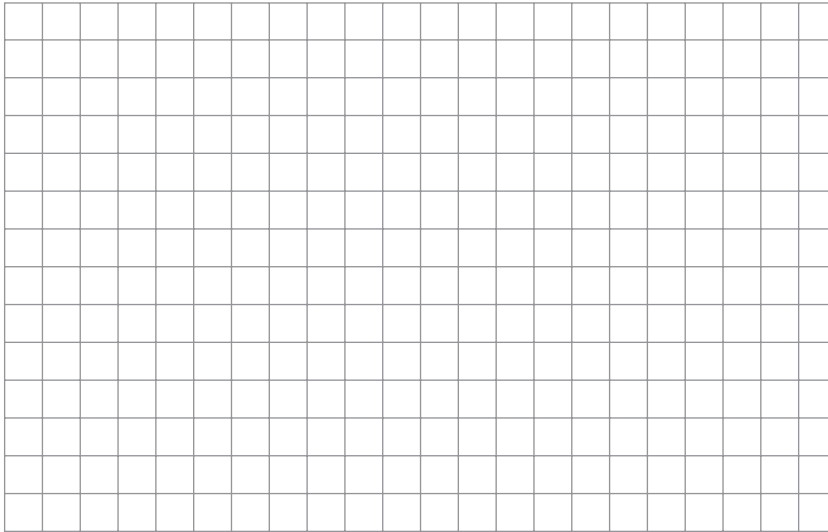
Zadanie 12. Samochód-wywrotka (6 pkt)

Samochód-wywrotka przewozi betonowy blok o masie 1,5 tony na teren budowy. Kierowca podniósł skrzynię ładunkową tak, że jej podłoga utworzyła z poziomem kąt 30° .

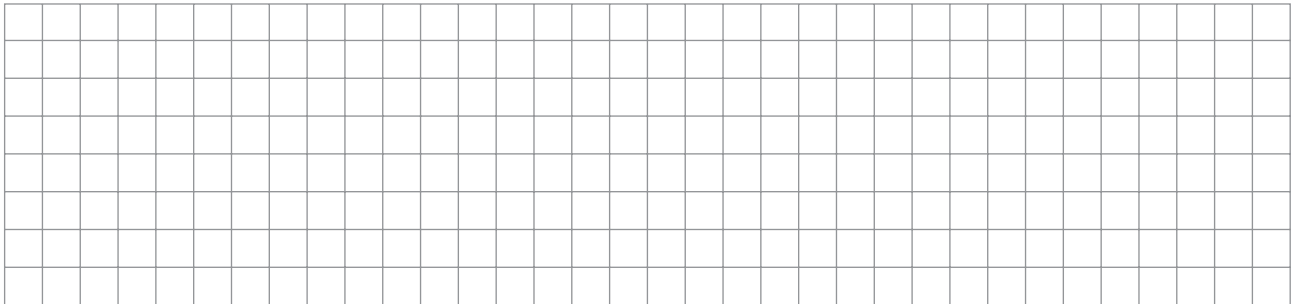
12.1. (3 pkt)

Narysuj i opisz wektory sił działających na blok podczas zsuwania się bloku ruchem jednostajnie przyspieszonym. Zachowaj proporcje długości wektorów.

Oblicz wartość siły tarcia między blokiem a podłogą skrzyni ładunkowej podczas ruchu bloku z przyspieszeniem o wartości 2 m/s^2 .

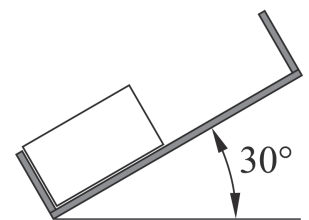
12.2. (2 pkt)

Oblicz, przy jakiej wartości współczynnika tarcia blok betonowy będzie poruszał się ruchem jednostajnym po platformie wywrotki.

12.3. (1 pkt)

Zapisz wzór na siłę, z jaką nieruchomy blok naciskałby na klapę skrzyni ładunkowej, gdyby kierowca nie otworzył jej podczas rozładunku.

.....

Zadanie 13. Wahadło w windzie (4 pkt)

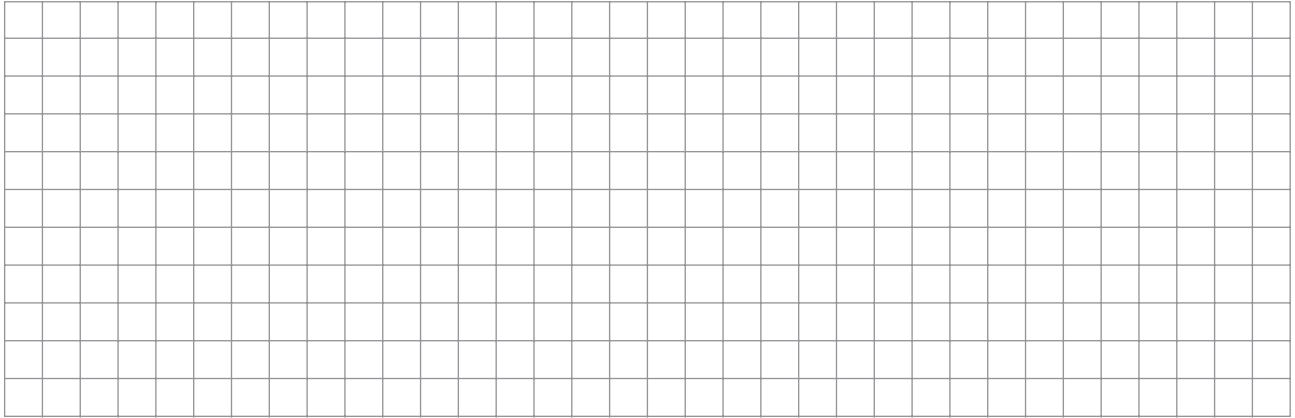
Do jednego końca cienkiej nici przywiązano stalową kulkę o masie $0,1 \text{ kg}$, natomiast drugi koniec nici zamocowano do sufitu windy. Tak powstałe wahadło odchyłono od pionu i puszczono swobodnie. Rozwiąż zadanie, traktując windę jako układ nieinercyjny.

13.1. (2 pkt)

Narysuj i opisz wektory sił działających na kulkę wahadła, gdy przechodzi ono przez położenie równowagi w dwóch przypadkach:

- gdy winda porusza się ruchem jednostajnym,
- gdy winda porusza się w górę ruchem jednostajnie przyspieszonym.

Zachowaj proporcje długości wektorów sił.

Zadanie 17. Fotokomórka próżniowa (2 pkt)

17.1. (1 pkt)

Fotokomórka próżniowa jest urządzeniem, które zostało wynalezione pod koniec XIX w., a wykorzystywane w niej zjawisko wyjaśnił Albert Einstein na początku XX w.

Podaj nazwę zjawiska fizycznego wykorzystywanego w fotokomórkach próżniowych.

.....

17.2. (1 pkt)

Wyjaśnij w jednym zdaniu istotę zjawiska zachodzącego w fotokomórce próżniowej.

.....

.....

.....

Zadanie 18. Czerwony i niebieski promień światła (3 pkt)

Mamy do dyspozycji dwa lasery. Pierwszy laser emituje promień światła o barwie czerwonej, drugi – o barwie niebieskiej.

18.1. (2 pkt)

Na powierzchnię szkła skierowano promień światła czerwonego i niebieskiego. Ustal, dla której z barw kąt całkowitej polaryzacji (kąt Brewstera) jest większy. Odpowiedź uzasadnij.

.....

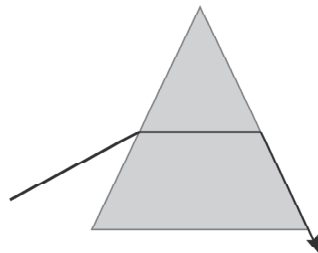
.....

.....

.....

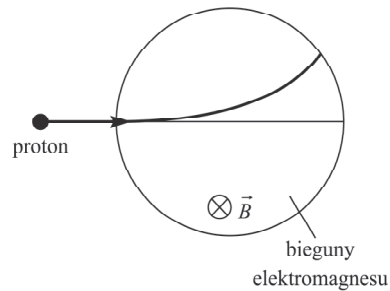
18.2. (1 pkt)

Wiązkę światła, w skład której wchodzi światło o barwie czerwonej i niebieskiej, skierowano na pryzmat. Na rysunku zaznaczono bieg promienia o barwie czerwonej. Narysuj dalszy bieg promienia o barwie niebieskiej.

Zadanie 19. Cząstka w polu magnetycznym i elektrycznym (3 pkt)

Proton wpada w obszar jednorodnego pola magnetycznego o indukcji $0,03\text{ T}$ z prędkością $1,2 \cdot 10^6\text{ m/s}$. Jego tor zostanie zakrzywiony tak jak pokazano na rysunku.

19.1. (1 pkt)

Narysuj, jak powinien być zwrócony wektor natężenia pola elektrycznego \vec{E} , które należy wytworzyć, aby proton pokonał obszar obydwu pól bez odchylenia toru ruchu. Użyj oznaczeń:

↑ – góra,

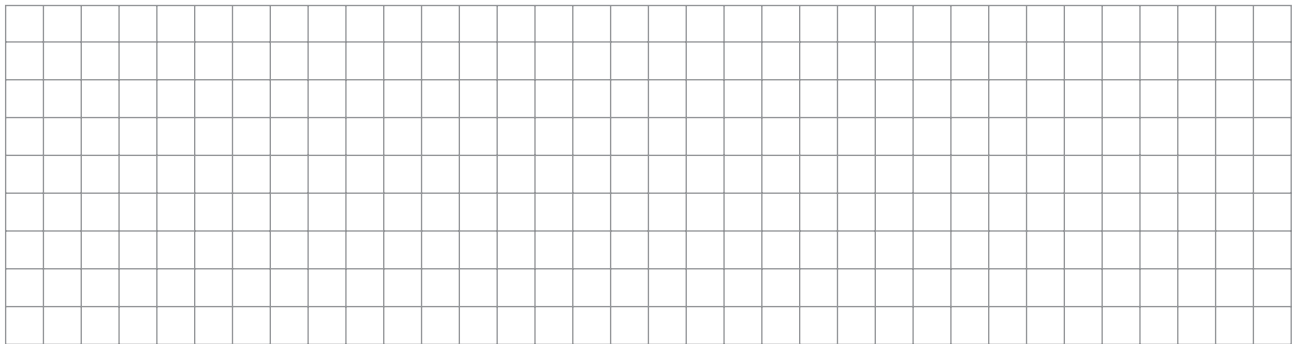
↓ – dół,

⊗ – za płaszczyznę rysunku,

⊙ – przed płaszczyznę rysunku.

19.2. (2 pkt)

Oblicz wartość natężenia pola elektrycznego, które należy wytworzyć, aby proton przeszedł bez odchylenia przez obydwa pola.

Zadanie 20. Fale de Broglie'a (4 pkt)

Naładowana cząstka przyspieszana różnicą potencjałów uzyskuje energię $51,4\text{ eV}$.

Oblicz masę tej cząstki, wiedząc, że skojarzona z nią fala de Broglie'a ma długość $\lambda = 0,004\text{ nm}$.

BRUDNOPIS

